

สารบัญ

	หน้า
กิตติกรรมประกาศ	(1)
บทสรุปสำหรับผู้บริหาร	(2)
บทคัดย่อ	(4)
คำนำ	(6)
บทที่ 1 บทนำ	
1. ความสำคัญของปัญหา	1
2. วัตถุประสงค์	2
3. ขอบเขตของการศึกษา	2
4. นิยามศัพท์	2
5. ประโยชน์ที่จะได้รับ	3
บทที่ 2 การปฏิบัติต่อผู้ต้องขังหญิงที่ตั้งครรภ์และเด็กติดผู้ต้องขัง	
1. การปฏิบัติต่อผู้ต้องขังหญิงที่ตั้งครรภ์และเด็กติดผู้ต้องขังในประเทศไทย	4
2. การปฏิบัติต่อผู้ต้องขังหญิงที่ตั้งครรภ์และเด็กติดผู้ต้องขังในต่างประเทศ	8
2.1 ประเทศอังกฤษ	8
2.2 ประเทศสวีเดน	9
2.3 ประเทศเยอรมนี	10
2.4 ประเทศสหรัฐอเมริกา	10
2.5 ประเทศเวียดนาม	11
3. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	11
บทที่ 3 การดำเนินการศึกษา	
1. วิธีการศึกษา	13
2. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา	13
3. วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล	13

4. ประเด็นในการศึกษา	14
5. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	14
6. การทดสอบและการวิเคราะห์ข้อมูล	15

บทที่ 4 ผลการศึกษา

ส่วนที่ 1 สถานการณ์ผู้ต้องขังหญิงตั้งครรภ์และเด็กติดผู้ต้องขัง	16
1. ข้อมูลส่วนบุคคลและประวัติภูมิหลังของผู้ต้องขังหญิง	19
1.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ต้องขังหญิงตั้งครรภ์	19
1.2 ประวัติการกระทำผิด	20
2. สถานการณ์กลไก กระบวนการและวิธีการดำเนินการที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติ ต่อผู้ต้องขังหญิงตั้งครรภ์และเด็กติดผู้ต้องขัง	21
2.1 การปฏิบัติต่อผู้ต้องขังหญิงตั้งครรภ์	21
2.2 การปฏิบัติต่อเด็กติดผู้ต้องขังในเรือนจำ/ทัณฑสถาน	25
3. ระบบเครือข่าย/ การสนับสนุนทางสังคมและการสงเคราะห์	29
3.1 การได้รับความช่วยเหลือและการสนับสนุน	29
3.2 สภาพความเป็นอยู่ และ ลักษณะการใช้ชีวิตภายในเรือนจำ/ทัณฑสถาน	29
3.3 การดูแลสุขภาพและอนามัย	30
4. การปฏิบัติต่อผู้ต้องขังหญิงตั้งครรภ์และเด็กติดผู้ต้องขังตามมาตรฐานขั้นต่ำของสหประชาชาติและแนวทางการปฏิบัติตามนโยบายกรมราชทัณฑ์	30
4.1 มาตรฐานขั้นต่ำของสหประชาชาติและแนวทางการปฏิบัติตามนโยบายของกรมราชทัณฑ์	30
4.2 ความคิดเห็นเรื่องกฎหมายการชะลอการฟ้องหญิงตั้งครรภ์	31
4.3 ปัญหาที่ผู้ต้องขังหญิงตั้งครรภ์พบขณะอยู่ในเรือนจำ/ทัณฑสถาน	32
4.4 ทศนคติ ความคาดหวังในอนาคตเมื่อพ้นโทษ	32

ส่วนที่ 2 ผลการศึกษาพี่เลี้ยงเด็กติดผู้ต้องขังภายในเรือนจำ/ทัณฑสถาน	33
1. ข้อมูลทั่วไป	33
2. ประวัติการกระทำผิดของพี่เลี้ยงเด็กติดผู้ต้องขัง	34
3. กระบวนการเข้ามาเป็นพี่เลี้ยงเด็กติดผู้ต้องขัง	34
3.1 ขั้นตอนการรับสมัครผู้ต้องขังหญิงเข้ามาเป็นพี่เลี้ยงเด็กติดผู้ต้องขัง	34
3.2 หลักเกณฑ์การพิจารณาพี่เลี้ยงเด็กติดผู้ต้องขัง	36
4. เหตุผลที่เข้ามาเป็นพี่เลี้ยงเด็กของผู้ต้องขังหญิง	36
5. ประสบการณ์ในการเป็นพี่เลี้ยงเด็กติดผู้ต้องขัง	37
5.1 ประสบการณ์ตรงในการเลี้ยงเด็ก	37
5.2 บทบาทและหน้าที่ของพี่เลี้ยงเด็กติดผู้ต้องขังในเรือนจำ/ทัณฑสถาน	37
6. การเลี้ยงเด็กติดผู้ต้องขังมีสิทธิประโยชน์อะไรบ้าง	39
7. ปัญหาที่พี่เลี้ยงเด็กติดผู้ต้องขังประสบ	39
8. ความคิดเห็นเกี่ยวกับกฎระเบียบ การปฏิบัติต่อผู้ต้องขังหญิงตั้งครรภ์ ผู้ต้องขัง แม่ลูกอ่อน และเด็กติดผู้ต้องขัง	40
ส่วนที่ 3 ผลการศึกษาเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกับผู้ต้องขังหญิงตั้งครรภ์ ผู้ต้องขังแม่ลูกอ่อน และเด็กติดผู้ต้องขัง	43
1. ข้อมูลทั่วไป	43
2. ประสบการณ์การทำงานที่เกี่ยวข้องกับผู้ต้องขังหญิงตั้งครรภ์และเด็กติดผู้ต้องขัง	44
3. การปฏิบัติต่อผู้ต้องขังหญิงตั้งครรภ์ ผู้ต้องขังแม่ลูกอ่อนและเด็กติดผู้ต้องขัง	44
3.1 กระบวนการแรกรับ	45
3.2 การฝากครรภ์/การบำรุงครรภ์	45
3.3 การพาผู้ต้องขังหญิงไปคลอด ณ โรงพยาบาล	46
3.4 การจัดบริเวณหรือพื้นที่โดยเฉพาะ	47
3.5 ที่พัก/เรือนนอน	47
3.6 การปฏิบัติต่อเด็กติดผู้ต้องขัง	48
3.7 สถานที่ในการเลี้ยงดูและระบบผู้อนุบาลเด็กติดผู้ต้องขัง	49

4. การปฏิบัติตามมาตรฐานขั้นต่ำขององค์การสหประชาชาติหรือแนวทางตามนโยบายของกรมราชทัณฑ์	49
5. ความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่ราชทัณฑ์กับการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังหญิงตั้งครรภ์และเด็กติดผู้ต้องขัง	51
6. ปัญหาและอุปสรรคที่เจ้าหน้าที่ราชทัณฑ์พบในสถานการณ์ผู้ต้องขังหญิงที่ตั้งครรภ์และเด็กติดผู้ต้องขังในเรือนจำ/ทัณฑสถานของประเทศไทย	54

ส่วนที่ 4 ผลการศึกษาการสัมภาษณ์ผู้บริหารเรือนจำ/ทัณฑสถาน 58

1. ข้อมูลทั่วไป	58
2. ความคิดเห็นของผู้บริหารเรือนจำ/ทัณฑสถาน ต่อสถานการณ์ผู้ต้องขังหญิงตั้งครรภ์และเด็กติดผู้ต้องขังในเรือนจำ/ทัณฑสถานของประเทศไทย	58
3. แนวทางการปฏิบัติของเรือนจำ/ทัณฑสถานต่อผู้ต้องขังหญิงตั้งครรภ์ผู้ต้องขังแม่ลูกอ่อน และเด็กติดผู้ต้องขัง	59
4. ความคิดเห็นเกี่ยวกับกฎหมายอาญา และกฎหมายการชะลอฟ้องผู้กระทำผิดหญิงที่ตั้งครรภ์	60
5. ความเห็นทั่วไปเกี่ยวกับผู้กระทำผิดหญิงตั้งครรภ์	60
6. ปัญหาและอุปสรรคที่เกี่ยวข้องกับสถานการณ์ผู้ต้องขังหญิงตั้งครรภ์และเด็กติดผู้ต้องขัง	61

บทที่ 5 สรุปผลการศึกษาและข้อเสนอแนะ 65

1. สรุปผลการศึกษา 65

ส่วนที่ 1 แนวคิด หลักการ ระบบ กลไก สถานการณ์ วิธีการดำเนินงาน กระบวนการปฏิบัติงานในการควบคุมดูแลการปฏิบัติต่อเด็กติดผู้ต้องขังและผู้ต้องขังหญิงที่ตั้งครรภ์ 65

ส่วนที่ 2 เจ้าหน้าที่ราชทัณฑ์ที่ปฏิบัติงานเกี่ยวข้องในเรือนจำ/ทัณฑสถาน 67

	หน้า
2. ข้อเสนอแนะจากการวิจัย	70
1. ด้านนโยบายอาญา กฎหมาย ระเบียบการปฏิบัติงาน บุคลากรในกระบวนการยุติธรรมที่เกี่ยวข้องกับผู้ต้องขังหญิงตั้งครรภ์และเด็กติดผู้ต้องขัง	70
2. ด้านมาตรฐานการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังหญิงตั้งครรภ์และการปฏิบัติเลี้ยงดูต่อเด็กติดผู้ต้องขัง	72
3. การสงเคราะห์แบบบูรณาการ	72
ภาคผนวก	73
ก ข้อมูลสถานการณ์ผู้ต้องขังหญิงตั้งครรภ์และเด็กติดผู้ต้องขังในเรือนจำ/ทัณฑสถานของประเทศไทย	74
ข แนวคำถาม ผู้ต้องขังหญิงที่ตั้งครรภ์และมารดาเด็กติดผู้ต้องขัง	91
ค แนวคำถาม ผู้ต้องขังหญิงที่เป็นพี่เลี้ยงเด็กติดผู้ต้องขัง	101
ง แนวคำถาม เจ้าหน้าที่ราชทัณฑ์ผู้ปฏิบัติงานเกี่ยวข้องกับผู้ต้องขังหญิงตั้งครรภ์และเด็กติดผู้ต้องขัง	104
จ แนวคำถาม ผู้บริหารเรือนจำ/ทัณฑสถาน	108
ฉ ประมวลภาพถ่ายสถานการณ์ผู้ต้องขังหญิงตั้งครรภ์และเด็กติดผู้ต้องขังในประเทศไทย	110
บรรณานุกรม	119